

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

I. Polityka zagraniczna ZSRR i stosunek do zagadnień międzyna- narodowych	Str. 1
II. Ustrój państwowy i administracyjny.	" 3
III. Życie partyjne.	" 3
IV. Życie gospodarcze.	" 4
V. Polityka socjalna i zawodowa.	" 4
VI. Sprawy kościelne.	" 5
VII. Notatki i informacje.	" 5
VIII. Artykuły, nieobjęte przez przegląd prasy.	" 6

1: POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR: I STOSUNEK DO ZAGADNIEN MIEDZYN;

MOWA LITWINOWA:

PRAWDA 22: IV; zamiezcza in extenso przemówienie Litwinowa wygłoszone na III: sesji C: I: K:, w którym to przemówieniu złożył on sprawozdanie z 5-ej sesji Komisji Rozbrojeniowej w Genewie. Streściwszy historję usiłowań, zmierzających do rozbrojenia za ostatnie 10 lat, skrytykował postanowienia Traktatu Wersalskiego, a także Pakt Ligi Nar: oraz wskazał na konieczność jaknajszerszej i jaknajenergiczniejszej propagandy na rzecz pokoju powszechnego. Litwinow przedstawił przebieg prac 5-ej sesji Komisji Rozbrojeniowej, zbijając argumenty, jakie były wysuwane przez różnych delegatów w Genewie przeciwko projektowi sowieckiemu. Zdaniem Litwinowa, Liga Nar: stanowi poważną przeszkodę na drodze do rozbrojenia, ponieważ art: 8 Paktu przewiduje sankcje wojenne. Tu Litwinow z przekąsem zacytował zdanie delegata polskiego, który powiedział, iż Liga Nar: jest jedynym obrońcą pokoju:--

Skrytykowałszy ze zjadliwością delegacje francuską, angielską, holenderską, polską i inne, o delegacji niemieckiej Litwinow powiedział: "Mówiąc o delegacjach i komisjach, musimy podkreślić, że delegacja niemiecka, która od samego początku do końca sesji współdziałała z delegacją sowiecką, otwarcie podtrzymywała sowiecki projekt zupełnego rozbrojenia jako podstawę obrad komisji, jak również konieczność rozpatrzenia na szego drugiego projektu rozbrojenia".

Również z wielkimi pochwałami odzywał się Litwinow o delegacji tureckiej, która współdziałała z delegacjami niemiecką i sowiecką:

Polemika Litwinowa z delegatami francuskimi, angielskimi, belgijskimi i holenderskimi była dość obszerna, natomiast z wystąpieniem delegata Polski Litwinow załatwił się b: krótko. Przedstawiając prośbę odrzucenia projektu sowieckiego, Litwinow powiedział, że rezolucję o odrzuceniu "osłodził" powiedzeniem, iż "idea powszechnego rozbrojenia chociaż i odpowiada ideałom ludzkości, lecz w obecnych warunkach nie może być urzeczywistniona. Znalazł się jednak jeden prostoduszny delegat, który uznał za nieodpowiednie wspomnianie ideałów ludzkości w rezolucji i który uważał, prawdopodobnie, iż zupełne rozbrojenie jest niemożliwe i niepożądane nie tylko w obecnych warunkach, lecz wogóle w jakichkolwiek warunkach. Zasługa ta przypada przedstawicielowi Republiki Polskiej, który przedstawił projekt krótkiego i nieumotywowanego postanowienia, iż Komisja uważa nasz projekt jako niemożliwy do przyjęcia. Nie chcemy: Krótko i jasno: Takie sformułowanie, oczywiście, było bardziej odpowiednie niż brak wszelkich dowodów, jaki zaznaczył się podczas debat" - podkreślił ironicznie Litwinow;

Uwypukliwszy trudności, z jakimi delegacja sowiecka musiała borykać się w Genewie, Litwinow przeszedł do omówienia drugiego projektu sowieckiego częściowego rozbrojenia:

O perspektywach rozbrojenia Litwinow mówił z pesymizmem, wskazując na art: 8 Paktu Ligi, jako na główną przeszkodę, poddając go dość szczegółowej krytyce:

W dalszym ciągu swego przemówienia Litwinow poruszył projekt amerykański wiecznego pokoju, który wyklucza tylko wojnę jako środek polityki państwowej, dopuszczając natomiast wojny wszelkiego innego rodzaju, jak np: wojnę w celu rozwiązywania cudzych konfliktów, wojnę w imię humanitarności, w/g pojęcia państw kapitalistycznych, i wreszcie wojnę w obronie cywilizacji:

W końcu swej mowy Litwinow poruszył sprawę oszczerstw rzuconych na Związek Sowiecki, który przygotowuje się do napadu na swych najbliższych sąsiadów - Łotwę, Estonję, Rumunję i, oczywiście, na "Bogu ducha winną" Polskę:

Celem tych oszczerstw, zdaniem Litwinowa, jest zamaskowanie pośredniej lub bezpośrednio napadów na Związek Sowiecki, jaką państwa kapitalistyczne przygotowują, czego dowodem między innymi może służyć afera ze złotem sowieckim oraz wypracowywanie po ministerstwach spraw zagranicznych różnych państw sojuszów wojennych, o czym Narkomindiel posiada bardzo dokładne wiadomości. Litwinow zapewniał z naciskiem o pokojowości Związku Sowieckiego:

W zakończeniu Litwinow oznajmił, że Związek Sowiecki mimo wszystko będzie w dalszym ciągu prowadził politykę pokoju i walkę o rozbrojenie, lecz, oczywiście, dopóki inne państwa zajmują nieprzejeźdźdźliwe stanowisko w sprawie rozbrojenia, nie osłabi on swojej zdolności obronnej i będzie śledził bacznie wszystkie posunięcia licznych wrogów Związku Sowieckiego:

"PACYFISCI" PRZY ROBOCIE:

IZWIESTJA 22:IV. W art. wst. pod pow. tytułem, komentując sprawozdanie Litwinowa na III. sesji C.I.K.'a, podkreślają niewzruszoną pokojową wolę Sowieców i ich gotowość dania najbardziej realnych i najbardziej rzeczywistych gwarancji pokoju. Dowód tej gotowości złożyła delegacja sowiecka w Genewie. Konkretnym propozycjom sowieckim świat kapitalistyczny przeciwstawił okrażenie pokojowej akcji sowieckiej, a nawet zamierza przejść do ataku. Strategiczne i taktyczne sposoby okrażenia kapitalistycznego sprowadzają się do trzech form ataku: Po pierwsze, stwarzają zasłonę dymową w postaci propozycji amerykańskiej Kellogga, dotyczącej formalnego zakazu wojny. Gdyby zakazowi temu towarzyszyło powszechne i zupełne rozbrojenie, to Sowiety przyłączyłyby się do tego aktu, lecz bez powszechnego rozbrojenia, tego rodzaju środek formalny zapobieżenia wojny nie jest obłudnym manewrem, obliczonym na uspienie czujności szerokich mas ludzkości i wywołania wrażenia, że sfery rządzące świata kapitalistycznego pracują w celu utworzenia gwarancji pokoju. Druga metoda, to odrodzenie sojuszów wojennych. Podział świata kapitalistycznego na szereg polityczno wojskowych jednostek jest wielkim niebezpieczeństwem dla pokoju. A wszystko to czyni się pod akompanjament głośnych frazesów w Genewie, gdzie "pacyfiści" pracują nad stworzeniem efemerycznych i papierowych gwarancji pokoju:

Wreszcie, trzecia metoda obliczona jest na zniekształcenie rzeczywistych dążeń państwa sowieckiego. Polega na rozpowszechnianiu absurdalnych, kłamliwych i zbrodniczych wersji o "wojennych planach" Z.S.R.R., który w najbliższej przyszłości zamierza napadnąć na swoich sąsiadów. Każdy prawny środek, mający na celu bezpieczeństwo naszego państwa, tłumaczony jest jako potwierdzenie wiadomości o planach wojennych Z.S.R.R.; wiadomości te szerzone są nie tylko przez prasę bulwarową, lecz przez państwa, polityka których jest największą przeszkodą do rozbrojenia - chociażby częściowego. Ponadto, ataki skierowane są na partje komunistyczne. Czynione są wszelkie wysiłki, by dowieść łączności pomiędzy działalnością partji komunistycznych a rządem Z.S.R.R. Tu autor podkreśla wystąpienie Hicks'a. Wszystko to wskazuje na przygotowanie nowych awantur przez świat kapitalistyczny.

PRZED PRZYJAZDEM KROLA AFGANSKIEGO:

IZWIESTJA 21:IV. Donoszą, iż w początkach maja przybywa do Rosji Sow. padyszach Amanullah. Dziennik zamieszcza obszerną biografję i fotografję gościa afgańskiego oraz jego państwowej działalności.

2. USTROJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

PRZECIWKO PRZYWILEJOM PARTYJNYM I URZĘDNICZYM
"WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 13/IV ogłasza artykuł p. Oapowicza p.t. "Zadnych przywilejów". Artykuł ten przypomina uchwałę XV zjazdu partji o konieczności zwalczania biurokratyzmu w instytucjach sowieckich. Autor artykułu twierdzi, iż jedynym środkiem dla rzeczywistego zwalczania biurokratyzmu jest skasowanie wszelkich przywilejów członków partji i urzędników sowieckich w zakresie odpowiedzialności sądowej. Żadne sądy dyscyplinarne nie powinny istnieć. Wszyscy winni przekroczenia przepisów ustawodawstwa sowieckiego, bez względu na to, czy należą do partji, lub do instytucji sowieckiej, powinni nieść odpowiedzialność przed ogólnym sądem sowieckim.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

KOMUNISTI CHARKOWSCY A UCHWAŁY ZJEDNOCZONEGO PLENUM
"PRAWDA" z dn. 19/IV podaje, iż sekretarz C.K. sowieckiej partji komunistycznej p. Mołotow zreferował na zebraniu "aktywu" charkowskiej organizacji partji wyniki obrad zjednoczonego plenum C.K. i C.K.K. partji w Moskwie. Po wysłuchaniu tego referatu przyłączyło się zebranie charkowskie do tych uchwał w całości.

OBRADY KOMUNISTÓW POLSKICH W MOSKWIE
"SIERP" z dn. 8/IV /Kijów polskie pismo komunistyczne/ ogłasza wiadomość o zwołaniu narady pracowników biur polskich sowieckiej partji komunistycznej w Moskwie. Termin rozpoczęcia obrad wyznaczono na dzień 25-go b.m. Narada zostaje zwołana przez biuro polskie Agitpropu C.K. partji, którego sekretarzem jest wdowa po Feliksie Dzierżyńskim Zofja Dzierżyńska. Porządek dzienny obrad obejmuje referat Dzierżyńskiej "O stanie pracy wśród ludności pracującej ZSRR", referat Nejmana na temat "Kolejne zadania partji na wsi", referat Łazowerta na temat "Zadania budownictwa kulturalnego wśród polskiej ludności pracującej", referat Zdziarskiego w sprawach wydawniczych oraz za referat Przybyszewskiego o "Zadaniach pracy antyreligijnej i walce z wpływami kleru".

NADUŻYCIA W KOMITECIE PARTYJNYM
"PRAWDA WOSTOKA" z dn. 5/IV /Taszkient/ donosi z Frunze, iż w rejonie Alamedyńskim stwierdzono liczne nadużycia w Komitecie rejonowym sowieckiej partji komunistycznej. Członkowie tego komitetu oraz członkowie rejonowego komitetu wykonawczego sowietów pozostawali w kontakcie z zamożną częścią ludności i dopuszczali się w zakresie udzielania ludności kredytów czynów na niekorzyść niezamożnego włościanstwa. Sekretarz komitetu partyjnego, prezes komitetu wykonawczego sowietów i zastępca prezesa tego komitetu zostali pociągnięci do odpowiedzialności partyjnej. Wszystkim innym członkom komitetu partyjnego udzielono nagany.

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ W TURKIESTANIE
IBIDEM z dn. 6/IV ogłasza artykuł o pracy związku młodzieży komunistycznej w Turkiestanie. Pismo stwierdza, iż związek ten ~~przechodzi~~ przechodzi na tory nowej działalności. Polega to na chęci przewyciężenia t.zw. "objektywnych warunków", które powodowały dotychczas bierność związku w szeregu dziedzin. Obecnie zamierza związek młodzieży komunistycznej w Azji środkowej pokonać trudności wytwarzane w jego pracy przez te "objektywne warunki" czyli przez niechęć otaczającej ludności i własną bierność, i dorównać w swej pracy organizację związku w innych miejscowościach ZSRR. Jest to narazie dopiero początek akcji, po którym nastąpią dalsze kroki. Pismo wita z uznaniem decyzję związku młodzieży komunistycznej w Azji środkowej o stanowczym zwalczaniu wszelkich trudności praktycznych i ideowych na drodze ku urzeczywistnieniu socjalizmu w ZSRR.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

OPERACJE FINANSOWE SPÓŁDZIELNI SOWIECKICH.

"WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 13/IV podaje, iż związek spółdzielni sowieckich "Centrosojuz" uznał konieczność wprowadzenia czynności kredytowych i finansowych do zakresu działalności sowieckich spółdzielni robotniczych. Wszystkie spółdzielnie sowieckie będą przyjmowały oszczędności na rachunki bieżące i terminowe. Odsetki, płacone od tych rachunków przez spółdzielnie robotnicze będą nieco wyższe od odsetek, płaconych przez sowieckie kasy oszczędnościowe.

SKASOWANIE "ZARZADCÓW NIERUCHOMOŚCI" W MOSKWIE

IBIDEM donosi, iż w moskiewskich domach mieszkalnych istnieje przeszło 12 tysięcy "zarzadców nieruchomości", którzy pobierają za swoją pracę wynagrodzenie w wysokości przeciętnej 150 rubli miesięcznie. Związek towarzystw mieszkalnych uznał konieczność skasowania tego instytutu i zastąpienia go przez zwykłych dozorców domowych. Przyniesie to przeszło 700 tysięcy rubli oszczędności w budżecie związku rocznie. Zaznaczyć należy, iż stanowiska "zarzadców" nieruchomości powstały w ZSRR jako następstwo rewolucji, tak, że skasowanie tego instytutu posiadać będzie znaczenie nie tylko gospodarcze, lecz również społeczne.

NIESZCZESLIWE WYPADKI W PRZEMYSLE MOSKIEWSKIM

"TRUD" z dn. 13/IV /Moskwa/ podaje, iż inspektorat pracy w Moskwie dokonał zestawienia liczby nieszczęśliwych wypadków w moskiewskich zakładach przemysłowych oraz straż, poniesionych przez przemysł wskutek tych wypadków. Liczba wypadków wyniosła w ciągu ubiegłego roku gospodarczego 51.698, zaś straty równają się 15.187.026 rubli. Liczba ta nie obejmuje strat, poniesionych wskutek uszkodzenia urządzenia fabrycznego, obejmując jedynie straty w postaci wypłaconych zasiłków, doraźnych zapomóg oraz całych emerytur ofiar wypadków lub ich rodzin.

STAN URZĄDZEŃ IRYGACYJNYCH W TURKIESTANIE

"PRAWDA WOSTOKA" z dn. 6/IV /Taszkient/ omawia stan urządzeń irygacyjnych w obwodzie Tagańskim. Pismo daje pesymistyczny obraz stanu tych urządzeń, oświadczając, iż po zeszłorocznej powodzi, która przyczyniła wielkie szkody, nie zostało nic naprawione. Zasięwowom w okręgu Margieleńskim grozi ponownie katastrofa. Uchwały centralnych władz sowieckich w sprawie naprawy zeszłorocznych uszkodzeń i rozwoju urządzeń irygacyjnych nie zostały wykonane, obecnie tylko czynione są w przyspieszonym tempie próby odwrócenia niebezpieczeństwa.

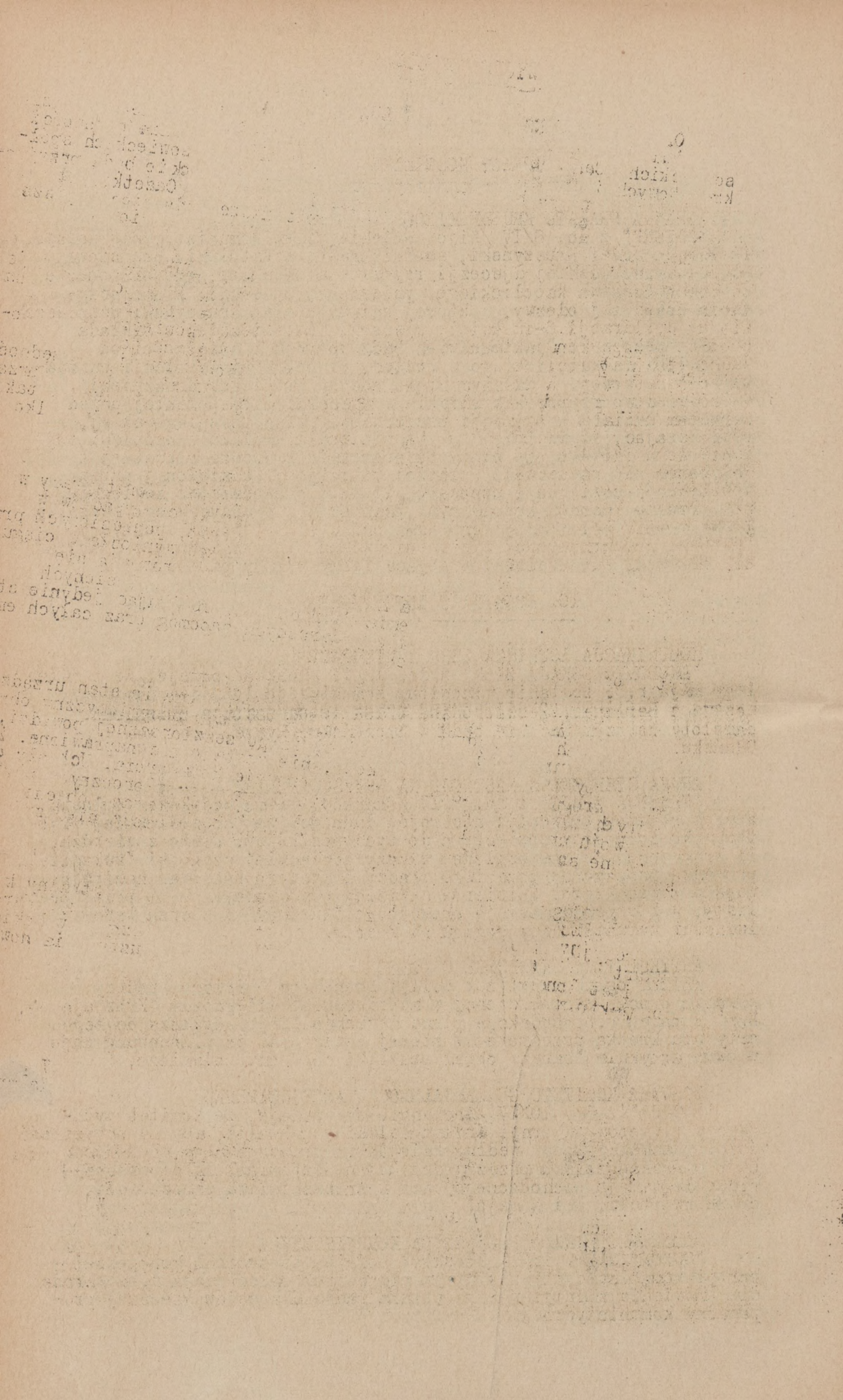
KONCESJA P. FARQUART

"WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 13/IV podaje, że centralny komitet koncesyjny ZSRR odrzucił opracowany przez zarząd koncesji Farquart'a projekt reorganizacji zakładów metalurgicznych w Makiejówce. Komitet koncesyjny zarządził od koncesjonariuszów ustalenia nowego projektu w tej sprawie.

6. POLITIKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

UCHWAŁY PREZYDJUM C.K.W. SOWIETÓW USRR

"IZWIESTIA ODESKAJA OKRUZKOMA K.P.B.U." z dn. 11/IV podaje, że prezydent C.K.W. sowieckich USRR omówił kwestję zwalczania wpływów "kułaków" na wsi ukraińskiej. Okręgowe komitety wykonawcze na Ukrainie otrzymały polecenie zwalczania wypadków sprzedaży lub wydzierżawiania ziemi "kułakom" przez "biedotę" wiejską. Rada komisarzy ludowych USRR otrzymała od C.K.W. sowieckich USRR polecenie zastosowania środków ku odniesieniu poziomu płac robotniczych na Ukrainie sowieckiej zgodnie z planem, uchwalonym w tej sprawie przez ostatnią sesję C.K.W. sowieckich USRR.



9. SPRAWY KOŚCIELNE.

ODEZWA PRAŁATA KRUSZYŃSKIEGO

"SIERP" z dn. 8/IV /Kijów polskie pismo komunistyczne/ podaje, iż ksiądz Józef Kruszyński, administrator apostolski południowej części Tyraspolskiej diecezji rzymsko-katolickiej, ogłosił odezwę do duchowieństwa katolickiego wymienionej diecezji. Pismo przytacza część tej odezwy, w której ksiądz prałat Kruszyński przyłącza się do deklaracji 6-ciu księży diecezji Kamienieckiej i zakłada protest przeciwko "jakikolwiek bądź wpływowi i zależności od duchowieństwa katolickiego w Polsce, od polskiej ideologii burżuazyjno-państwowej. W dalszym ciągu odezwy broni ks. Kruszyński duchowieństwo rzymsko-katolickie w diecezji Tyraspolskiej przed zarzutem udziału w agitacji przeciwsowieckiej i szpiegowskiej, oświadczając, iż duchowieństwo to nie brało udziału w agitacji, tej i nie komunikowało się nigdy bezpośrednio w drodze prywatnej z Watykanem, nie nadużywało wolności religijnej, udzielonej przez konstytucję sowiecką i uznawało, iż ~~nie~~ prawodawstwo sowieckie nie przeczy kanonom kościelnym. Zdaniem ks. Kruszyńskiego "wszelka forma władzy politycznej jest sama przez się słuszna" i wszyscy "powinni podporządkować się istniejącemu kierownictwu nie starając się zmieniać lub obalać istniejące formy władzy państwowej".

10. NOTATKI I INFORMACJE.

KOMUNIKACJA LOTNICZA ZSRR Z NIEMCAMI

"EKONOMICZESKAJA ZIZN" z dn. 18/IV /Moskwa/ podaje, że z dniem 1-go maja r.b. zostanie wznowiona komunikacja lotnicza pomiędzy Moskwą a Berlinem. Zeszłoroczna trasa lotów zostaje zmieniona. Samoloty zatrzymywać się będą w Smoleńsku, Rydze, Królewcu i Gdańsku.

ARMIA CZERWONA A NASTROJE NA WSI SOWIECKIEJ

"KRASNJA ARMJA" z dn. 7/IV /Charków, pismo wojskowe/ ogłasza szereg notatek w kwestji nastrojów ludności na wsi sowieckiej oraz stosunku żołnierzy sowieckich do tych nastrojów. Pismo stwierdza, iż wrogo usposobione względem władzy sowieckiej czynniki "kułackie" prowadzą propagandę przeciwko władzy i usiłują opanować nastroje wojska sowieckiego. Żołnierze sowieccy odpowiadają na te próby przez listy, w których demaskują prowokacje "kułaków" i szerzą wśród ludności komunistyczny pogląd na rzeczy.

ARTYKUŁ ILJI ERENBURGA O POLSCE

IBIDEM ogłasza artykuł p. Ilji Erenburga o Polsce, będący skrótem pracy, zamieszczonej w miesięczniku literackim "Krasnaja Now" w marcu r.b. Redakcja pisma "Krasnaja Armja" ogłasza do tego artykułu krótką przedmowę, w której stwierdza, iż p. Erenburg daje w swym artykule "barwny obraz polityki faszystowskiej polskiej".

UCHWAŁA KOMITETU GUBERNIALNEGO W ARCHANGIELSKU

"WOJNA" z dn. 10/IV /Archangielsk/ podaje, że komitet wykonawczy sowieckich gubernji Archangielskiej uchwalił, aby na przyszłość święto Wielkiej Nocy według kalendarza prawosławnego obchodzone było w Archangielsku przez jeden dzień. Natomiast święto robotnicze 1-go maja obchodzone będzie w Archangielsku przez 3 dni, co 30 kwietnia, 1 i 2 maja.

RADJO-TECHNIKA A PROPAGANDA KOMUNISTYCZNA

"GUDOK" z dn. 13/IV /Moskwa/ podaje, iż komitet moskiewski partji komunistycznej zwołuje w pierwszych dniach maja r.b. naradę dla omówienia kwestji wykorzystania radja dla celów szerszej propagandy komunistycznej w ZSRR.

ARESztOWANIA W MOSKWIE

"WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 20/IV podaje, iż władze sowieckie w Moskwie aresztowały kilka osób, które stały systematycznie w kolejkach przed sklepami spożywczo i wykupywały w sklepach tych masło w celu odsprzedaży go osobom prywatnym po cenach wygórowanych. Aresztowani należeli podobno do organizacji, której celem była spekulacja artykułami spożywczo.

11. ARTYKUZY, NIEOBJETE PRZEZ PRZEGLAD PRASY.

- 1/ "PRAWDA" z dn. 19/IV ogłasza treść przemówienia p. Bucharjina na zebraniu aktywu organizacji leningradzkiej partji na temat "Doświadczenia zakupów zboża i sprawy w zagłębiu Donieckim a cele partji", pełną treść referatu p. Frumkina w sprawie nowej ustawy o podatku rolnym na sesji C.K.W. sowietów ZSRR, komunikat Akademji Nauk ZSRR w sprawie powołania 41 nowych członków Akademji, komunikat w sprawie działalności Akademji komunistycznej oraz wiadomość o utworzeniu towarzystwa dla zwalczania alkoholizmu w ZSRR.
- 2/ "IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 20/IV ogłasza treść referatu p. Kalina w sprawie podatku rolnego, mowę prezesa rady komisarzy ludowych ZSRR p. Rykowa w sprawie zakupów zboża i budżetu państwowego ZSRR, sprawozdanie w sprawie wykonania budżetu państwowego w ZSRR w 1925/26 roku gospodarczym, wygłoszone przez p. Wajnsztejna na sesji C.K.W. sowietów ZSRR, artykuł znanego z procesów politycznych w sądzie najwyższym ZSRR prokuratora Katanjana w sprawie prywatnego handlu zbożem w ZSRR oraz notatkę o powodach pożarów w przemyśle sowieckim.
- 3/ "WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 13/IV ogłasza notatki w sprawach zabójstwa członka związku młodzieży komunistycznej Rogaczewa w okręgu Kurgańskim oraz wielkiej defraudacji i nadużyć w komisariacie ludowym komunikacji.
- 4/ "RUS" z dn. 21/IV ogłasza notatkę w sprawie projektowanej podróży prawosławnego metropolity Bulogjusza z Paryża do Bułgarii.
- 5/ "POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 19/IV ogłasza artykuł wstępny p.t. "Struwe i Curykow" w kwestji stosunku emigracji rosyjskiej do zagadnienia aktywizmu oraz sprawozdanie z odczytu prof. Karsawina w Paryżu p.t. "Eurazjanizm a faszyzm".
- 6/ "SIERP" z dn. 8/IV ogłasza notatkę p.t. "Główny sprawca gwałtów i niewoli w Polsce współczesnej - Józef Piłsudski", artykuł p.t. "Przepisy w sprawie przesiedlania się włościan", notatkę p.t. "Dzierżyński, także przoduje" oraz artykuł wstępny p.t. "Przed naradą pracowników biur polskich wszechsowieckiej partji komunistycznej bolszewików".
- 7/ "KRASNAJA GAZIETA" z dn. 11/IV ogłasza artykuł p.t. "Nielegalne kasy". Pismo stwierdza istnienie licznych nielegalnych kas wzajemnej pomocy robotników w przemyśle leningradzkim.
- 8/ "RUL" z dn. 15/IV ogłasza wzmiankę o nieudzieleniu wizy wjazdowej do Paryża berlińskiemu korespondentowi pisma sowieckiego "Prawda" Grosmanowi oraz wiadomość o nominacji byłego zastępcy komisarza ludowego rolnictwa RSFSR Swiderskiego na stanowisko zastępcy komisarza ludowego oświaty.
- 9/ "DNI" z dn. 18/IV ogłasza korespondencję z Warszawy w sprawie artykułów p. Otmara w "Głosie Prawdy" oraz podpisany przez p. Kiereńskiego artykuł wstępny na temat stosunku Polski do Rosji i emigracji rosyjskiej, to samo pismo z dn. 21/IV ogłasza wzmiankę na tenże temat w rubryce przeglądu prasy emigracyjnej.

